

Aan de leden van de gemeenteraad van Nijkerk

Stand van zaken planstudie Knooppunt Hoevelaken J. van Doorne

1 februari 2011

Maatschappelijke en Ruimtelijke Ontwikkeling

Geachte raadsleden,

Door middel van deze brief brengen wij u op de hoogte van de huidige stand van zaken met betrekking tot de uitwerking van het voorkeursalternatief Knooppunt Hoevelaken.

Aanleiding

Op 13 december 2010 hebben wij u in een informele bijeenkomst van de gemeenteraden van Leusden, Nijkerk en Amersfoort geïnformeerd over de stand van zaken van de planstudies A28 en Knooppunt Hoevelaken. Deze planstudies vinden plaats in het kader van het pakket VERDER. Daarin werken het Rijk en de regio Utrecht samen aan een integrale aanpak om de bereikbaarheid in de regio Utrecht te verbeteren.

De gemeenten Leusden, Nijkerk en Amersfoort trekken sinds 2010 ambtelijk en bestuurlijk samen op om de gezamenlijke belangen te behartigen. Wij zetten ons in voor een forse verbetering van de bereikbaarheid én een goede inpassing van de weg in de omgeving zodat zij een logische ordening van de functies in de omgeving ondersteunt en bijdraagt aan een verbetering van de leefkwaliteit in het gebied rond de weg. Ook behoud van de afslag Hoevelaken is ons inziens noodzakelijk om te voorkomen dat er ongewenste druk ontstaat op het onderliggend wegennet en te voorkomen dat de ontsluiting richting Oost-Nederland onacceptabel verslechtert.

Kernboodschap

Op 24 januari hebben wij bestuurlijk overleg gehad met Rijkswaterstaat en de provincie Utrecht over planstudie Knooppunt Hoevelaken. Nadat er in de aanloop naar dit overleg al ambtelijk signalen waren ontvangen is ons in dit overleg formeel medegedeeld dat er onvoldoende budget beschikbaar is gesteld om aan alle ambities te voldoen.

Voor planstudie Knooppunt Hoevelaken is in 2009 het Voorkeursalternatief "Verbreden met kansrijke onderdelen van Sorteren" vastgesteld. Rijkswaterstaat heeft het voorkeursalternatief uitgewerkt tot een goed werkend verkeerssysteem dat zowel aan de Nota Mobiliteit als aan de minimale wettelijke eisen voldoet. Uit de voorlopige ramingen blijkt dat alleen al voor dit verkeerssysteem € 950 miljoen tot € 1,1 miljard nodig is. Voor planstudie Knooppunt Hoevelaken wordt door de Minister een budget van € 800 miljoen beschikbaar gesteld. Extra maatregelen, zoals een verdiepte of verhoogde ligging van de A28 ter hoogte van Schuilenburg-De Schammer en/of park Randenbroek/Heiligenberg en/of Nimmerdor-Den Treek, of dive-unders in plaats van fly-overs in knooppunt Hoevelaken, zijn in de voorlopige ramingen niet opgenomen. Ook het in stand houden van de aansluiting Hoevelaken op de A1 is niet opgenomen.

Uit de recentelijk uitgevoerde verkeersstudies in opdracht van Rijkswaterstaat is gebleken dat aansluiting Hoevelaken 'verkeerskundig' nuttig is. Desondanks heeft Rijkswaterstaat medegedeeld dat de Minister geen aanleiding ziet om aansluiting Hoevelaken in stand te houden. Het geheel of gedeeltelijk in stand houden van de aansluiting is wat Rijkswaterstaat betreft alleen mogelijk als de regio de kosten voor eigen rekening neemt. De kosten voor de minimale variant van de aansluiting Hoevelaken, alleen een goede ontsluiting richting het oosten, bedragen € 10 miljoen. Een volledige aansluiting bedraagt een veelvoud hiervan.

Bestuurlijk overleg

In het bestuurlijk overleg hebben we onze teleurstelling en zorg uitgesproken over het standpunt van de Minister. Uiteraard hebben wij gevraagd naar de onderbouwing van de ramingen. Rijkswaterstaat geeft aan dat de ramingen op dit moment nog niet vrijgegeven kunnen worden. Wel heeft Rijkswaterstaat toegezegd deze oorspronkelijke raming en de raming op basis van de uitwerking van het verkeerssysteem zo spoedig mogelijk beschikbaar te stellen.

Rijkswaterstaat stelt voor het voorkeursalternatief verder uit te werken. Omdat het beschikbaar gestelde budget onvoldoende is om alle ambities te kunnen uitvoeren wil Rijkswaterstaat, samen met de gemeenten en de provincie Utrecht, aan de hand van Value Engineering het totale project in (tracé)delen verdelen. Per deel worden vanuit de verschillende invalshoeken/functionaliteiten bouwstenen gevormd die op dat deel onderling inwisselbaar zijn. Bijvoorbeeld een bouwsteen die vooral gericht is op doorstroming, een bouwsteen gericht op natuur en landschap en een bouwsteen geluid. Aan de hand van deze bouwstenen wil Rijkswaterstaat komen tot een 'bouwpakket' dat past binnen het beschikbaar gestelde budget van € 800 miljoen.

Onze inzet

Het gezamenlijk uitgangspunt van onze colleges, waarmee we dit proces de komende maanden zullen ingaan, is dat wij blijven vasthouden aan onze eerdere inzet: naast een verbetering van de bereikbaarheid is een goede inpassing van de weg in de omgeving noodzakelijk. Zo ontstaat een logische ordening van de functies in de omgeving en een verbetering van de leefkwaliteit in het gebied rond de weg.

Een goede ruimtelijke inpassing draagt bij aan het realiseren van de volgende doelen en ambities:

- Het verbeteren van de luchtkwaliteit en voorkomen en verminderen van geluidshinder.
- Kansen benutten om bestaande knelpunten te verbeteren, zoals het verminderen of opheffen van de barrièrewerking van de snelwegen voor mens en dier en het optimaliseren van dwarsverbindingen.
- Zorgen dat de aan te leggen infrastructuur veilig is en dat er geen knelpunten op het onderliggende wegennet ontstaan.
- Behoud van natuurwaarden en aantasting van natuur voorkomen, verzachten of compenseren.

Wij zullen alles in het werk stellen om te voorkomen dat het verbeteren van de doorstroming voor heel Midden-Nederland ten koste gaat van de leefbaarheid en bereikbaarheid in de regio. Omdat te bereiken zetten wij in op een marktconsultatie en indien dit niet voldoende oplevert moet er bij het Rijk of de provincies Utrecht en Gelderland worden gezocht naar aanvullende middelen.

In het kader van de 'Verkeersovereenkomst Vathorst' is in 2000 de afspraak gemaakt dat de aansluiting A1-Hoevelaken komt te vervallen. In 2009 is bij de toelichting op het voorgenomen bestuurlijke standpunt ten aanzien van het Voorkeursalternatief gesteld dat een goede oplossing voor aansluiting Hoevelaken onderdeel is van de uitwerking van Planstudie Knooppunt Hoevelaken en dat niet uitgesloten wordt dat de aansluiting geheel of gedeeltelijk in stand blijft.

Wij blijven ons inzetten op het behoud van de volledige aansluiting Hoevelaken. Hiermee willen wij voorkomen dat de ontsluiting van Wieken-Vinkenhoef, Hoevelaken en Vathorst onacceptabel verslechtert. Daarnaast moet worden voorkomen dat er extra verkeersdruk ontstaat op het onderliggend wegennet. Zonder aansluiting Hoevelaken moet het verkeer dat normaal via deze aansluiting wordt afgewikkeld, via het regionale wegennet naar een andere aansluiting rijden. Dit staat haaks op de doelstelling van het pakket VERDER om de doorstroming op hoofdwegennet én het regionale wegennet te verbeteren. Een dergelijk waterbedeffect is ongewenst.

Bovendien is in de 'Verkeersovereenkomst Vathorst' overeengekomen, dat het vervallen van de aansluiting Hoevelaken alleen mogelijk is onder de voorwaarde dat een adequate ontsluiting in oostelijke richting wordt geboden. We zullen u gedurende dit proces blijven informeren en de uitkomsten van de Value Engineering en de keuze van het 'bouwpakket' met u bespreken voordat onze voorkeur aan de minister van Infrastructuur en Milieu wordt voorgelegd.

Consequenties

Het uiteindelijke pakket zal, net als het huidige verkeerssysteem dat door Rijkswaterstaat op basis van het voorkeursalternatief is uitgewerkt, ten minste moeten voldoen aan de minimale eisen ten aanzien van de wet- en regelgeving (o.a. luchtkwaliteit en geluidsbelasting).

Het verkeerssysteem van Rijkswaterstaat, dat zowel aan deze eisen als aan de Nota Mobiliteit voldoet, is geraamd op € 950 miljoen tot € 1,1 miljard. Het is daarmee onwaarschijnlijk dat aan alle wensen voor inpassing, doorstroming en het behoud van de aansluiting Hoevelaken kan worden voldaan, tenzij de Minister alsnog besluit meer geld beschikbaar te stellen voor planstudie Hoevelaken.

Deze brief bevat het gezamenlijke standpunt van de colleges van burgemeester en wethouders van Amersfoort, Leusden en Nijkerk en is gelijktijdig verstuurd aan de drie gemeenteraden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

De secretaris,

mevrouw mr. M.D. Haalstra

De burgemeester,

de heer mr. drs. G.D. Renkema